

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2823

Vragen van het lid **Ferrier** (CDA) aan de minister van Buitenlandse Zaken over de uitspraak van Eurocommissaris Louis Michel dat de EU het Gemeenschappelijke Standpunt ten aanzien van Cuba zou kunnen aanpassen. (Ingezonden 13 mei 2009)

1
Kent u de uitspraak van Eurocommissaris Michel op 18 maart 2009 in Havana, dat de EU in het licht van de verbeterde betrekkingen met Cuba, het Gemeenschappelijke Standpunt ten aanzien van Cuba (uit 1996) aan zou kunnen passen?¹

2
Bent u van mening dat de politieke dialoog tussen de EU en Cuba heeft geresulteerd in verbeteringen op Cuba op het gebied van democratie en mensenrechten, met name ten aanzien van de positie van de dissidenten en de situatie van de politieke gevangenen? Zo ja, welke concrete verbeteringen betreffen dit? Zo nee, hoe beoordeelt u dan de uitspraak van de heer Michel in het licht van de essentie van het Gemeenschappelijke Standpunt, waarbij de betrekkingen tussen de EU en Cuba pas kunnen wijzigen als er sprake is van verbeteringen op

gebied van democratie en mensenrechten in Cuba?

3
Welke positie neemt Nederland in EU-verband in tijdens de besprekingen over de evaluatie van de dialoog met Cuba die in mei en juni 2009 plaatsvinden?

4
Is het waar dat er tijdens de officiële bezoeken van de Europese Raad en Commissie aan Cuba de afgelopen maanden geen gesprekken zijn gevoerd met vertegenwoordigers van het Cubaanse maatschappelijke middenveld? Vindt u dit stroken met het Europese tweesporen-beleid met betrekking tot Cuba, zoals vastgelegd in de conclusies van de Europese Raad in juni 2008? Bent u bereid in EU-verband aan te dringen op het vasthouden aan dit tweesporen-beleid?

5
Wilt u een eventuele toekomstige toetreding van Cuba tot het Cotonou Verdrag en de EPA's conditioneren aan aantoonbare en structurele verbetering van de mensenrechtensituatie?

6
Hoe beoordeelt u de veranderende houding van de VS ten aanzien van Cuba en is die van invloed op de

dialoog die vanuit Europa met Cuba gevoerd wordt? Zo ja, hoe?²

7
Kunt u de informatie die is toegezegd in het algemeen overleg op 9 april 2008 en nog niet naar de Kamer is gestuurd, op korte termijn naar de Kamer zenden?

¹ Cuba Encuentro, 19 maart 2009: «Louis Michel: La UE podría «modificar en los meses próximos la Posición Común»» www.cubaencuentro.com/es/cuba/noticias/louis-michel-la-ue-podria-modificar-en-los-meses-proximos-la-posicion-comun-164048

² NOVA, 5 mei 2009.

Antwoord

Antwoord van minister **Verhagen** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 3 juni 2009)

1
Ja.

2
Al met al is sprake van een gemengd beeld. In februari jongstleden heeft Cuba de «International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance» geratificeerd. Ook heeft Cuba de Speciale VN Rapporteur voor martelingen voor een bezoek uitgenodigd. Eerder ondertekende Cuba de VN Conventie betreffende de

Economische, Sociale en Culturele rechten, alsook de VN Conventie inzake Burgerlijke en Politieke rechten. Ratificatie moet overigens nog volgen. Dat zijn stapjes in de goede richting.

Anderzijds kan in de praktijk helaas nog geen substantiële verbetering worden geconstateerd op het vlak van democratie en mensenrechten. Zo zou volgens recente gegevens het aantal politieke gevangenen zijn afgenomen van 234 in 2007 naar 205 aan het eind van 2008, waarvan 54 behoren tot de groep van 75 gedetineerden uit 2003. De meeste gevangenen werden vrijgelaten omdat ze hun straf hadden uitgezeten. Een aantal gevangenen en hun familieleden heeft over de omstandigheden in de gevangenissen geklaagd. Helaas heeft het Internationale Rode Kruis nog steeds geen toegang tot de gevangenissen.

De essentie van het Gemeenschappelijk Standpunt inzake de betrekkingen tussen de EU en Cuba is dat op vreedzame wijze, door middel van dialoog, wordt getracht een transitie naar een pluralistische democratie en respect voor de mensenrechten te bevorderen, alsmede verhoging van het levenspeil van de Cubaanse bevolking. Gelet op het hierboven gestelde kan ik mij vooralsnog niet vinden in de suggestie van de heer Michel om het Gemeenschappelijk Standpunt te wijzigen.

3

De mensenrechtensituatie in Cuba baart nog steeds grote zorgen. Nederland ziet voortzetting van de dialoog met Cuba als de meest aangewezen mogelijkheid om verbetering van de mensenrechten, waaronder de positie van dissidenten en politieke gevangenen, consequent onder de aandacht van de Cubaanse regering te blijven brengen. Zie ook het antwoord op vraag 2.

4

De afgelopen maanden zijn door de Commissie en enkele lidstaten hoge bezoeken aan Cuba gebracht in het kader waarvan, voorzover mij bekend, geen contact heeft plaatsgevonden met vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. Wel is, in lijn met het beleid van de EU, tijdens deze bezoeken steeds de mensenrechtensituatie aan de orde

gesteld. In het kader van het tweesporen-beleid, waaraan ik veel belang hecht, onderhouden vertegenwoordigers van ambassades van EU lidstaten in Havanna regelmatig contact met leden van de vreedzame oppositie.

5

Cuba heeft nog niet gevraagd om toetreding. Cuba zal, wanneer toetreding aan de orde mocht komen, moeten voldoen aan de toetredingsvoorwaarden van deze verdragen op het vlak van de mensenrechten.

6

De veranderende houding van de VS ten aanzien van Cuba geeft blijk van een nieuwe ontwikkeling in de relatie tussen de VS en Cuba, die ik positief beoordeel. De EU en Nederland zijn steeds tegenstanders geweest van het door de VS gehanteerde handelsembargo jegens Cuba. De EU heeft de VN anti-embargo resolutie daarom steeds ondersteund. Ik ben van mening dat het handelsembargo niet effectief is, en is geweest, om veranderingen in Cuba te bewerkstelligen. Deze zienswijze lijkt binnen de VS geleidelijk aan terrein te winnen. Ik juich dan ook toe dat President Obama het handelsembargo op delen heeft verzacht en hoop dat de veranderende houding van de VS zal bijdragen aan een vreedzame transitie op het eiland en een verbetering van de mensenrechtensituatie. De EU voert op basis van het Gemeenschappelijk Standpunt een eigenstandig beleid versus Cuba, waarvan dialoog een belangrijk onderdeel is.

7

Inzake Cuba heb ik toegezegd de Kamer nader te zullen informeren over de invulling van de dialoog met Cuba, alsmede de mogelijke toekomstige ontwikkelingen op Cuba en de mogelijkheid tot steun aan vakbonden in Cuba. Graag ga ik hierbij op deze punten in. Ten aanzien van de Nederlandse dialoog met Cuba heb ik aangegeven een brede en kritische dialoog te willen voeren. Hiertoe worden op ambtelijk niveau contacten met Cuba onderhouden, waarbij het belang van democratie en mensenrechten voorop staat. Overleg over de randvoorwaarden en de agenda voor

een ambtelijk bezoek aan Cuba is gaande.

Wat betreft de ontwikkelingen in Cuba moet worden vastgesteld dat de autoriteiten prioriteit geven aan economische maatregelen, met name ook op landbouwgebied, boven hervormingen die kunnen leiden tot democratisering en respect voor de mensenrechten. Het komend najaar, wanneer de Communistische Partij van Cuba bijeenkomt om het beleid voor de komende jaren vast te stellen, zal mogelijk meer duidelijkheid over de beleidsvoornemens ontstaan. Naar aanleiding van mijn toezegging de mogelijkheden voor steun aan vakbonden in Cuba te onderzoeken heeft met het CNV, dat contacten onderhoudt met een vakbondsorganisatie in Cuba, overleg plaatsgehad. Vakbondsactiviteiten gericht op het bevorderen van vrije nieuwsgaring en onafhankelijke bibliotheken worden daarbij waar mogelijk ruimer ondersteund.